

Länsstyrelsen
Örebro län

Sture Marklund

Direkt: 019-193566

sture.marklund@lansstyrelsen.se

Fax: 019-193028

BESLUT

2009-09-14 Dnr: 5112-08958-2009

Enligt sändlista

Bilaga 1. Sändlista
Bilaga 2. Hur man överklagar
Bilaga 3. Skötselplan

Länsstyrelsens i Örebro län beslut och föreskrifter angående bildande av naturreservatet Rankemossen i Laxå kommun

BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar Länsstyrelsen att förklara det område som avgränsas på bifogad karta som naturreservat. Området omfattar del av fastigheten Laxåskogen 1:116 i Laxå kommun under fastighetsbildning. Reservatet har den gräns som anges på bifogad beslutskarta och slutligen märks ut i fält.

Naturreservatets namn skall vara Rankemossen.

Syften, föreskrifter samt skötselplan för naturreservatet Rankemossen framgår enligt nedan:

Syfte

- Att bevara biologisk mångfald knuten till brandpåverkad taigaskog. De artgrupper som särskilt avses är mossor, lavar, ved- och marklevande svampar, vedlevande insekter samt fåglar.
- Att genom riktade åtgärder t ex naturvårdsbränning återställa miljöer och en dynamik som kännetecknat taigamiljön i naturstadiet
- Att bevara biologisk mångfald knuten till myrar och sjöar. Natura 2000 habitaterna högmossar (7110), dystrofa sjöar och småvatten (3160) samt öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn skall bevaras i gynnsam bevarandestatus.
- Att tillgodose behovet av attraktiva områden för friluftslivet. Friluftslivet skall dock styras så att det ej kommer i konflikt med de tre först angivna syftena.

Föreskrifter

För att tillgodose syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 3 och 22 §§ förordningen (1998: 1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm., att nedan angivna föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla beträffande naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom naturreservatet

Utöver vad som gäller enligt annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. Bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden
2. Anordna upplag
3. Anlägga väg eller stig
4. Framföra motordrivet fordon i terräng
5. Dra fram ny mark- eller luftledning
6. Uppföra byggnad eller annan anläggning
7. Utföra något slag av avverkning, gallring eller röjning, så eller plantera skogsplantor, samla ihop eller föra bort några levande eller döda träd eller träddelar
8. Uppföra nya jakttorn eller permanenta jaktpass, röja siktgator eller stödutfodra vilt

Förbudet enligt p 4 skall ej utgöra hinder för uttransport av fälld älg eller annat högvilt med terrängskoter, t ex fyrhjuling. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskilt försiktighet ska iaktas för att undvika skador på mark och vegetation.

Förbudet enligt p 8 skall ej utgöra hinder för att underhålla befintliga siktgator genom röjning av klenst sly.

Föreskrifterna enligt 7 kap 5 § miljöbalken träder i kraft den 14 oktober 2009.

BESLUT

2009-09-14 Dnr: 5112-08958-2009

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelse för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten förpliktas tåla att följande åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet.

1. Utmärkning av reservatet
2. Uppsättande av informationstavlor
3. Restaurering och skötsel av biotoper, t ex naturvårdsbränning, vilka åtgärder behövs för att uppnå reservatets syften
4. Genomförande av undersökningar av förekomst av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas i naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Det är förbjudet att

1. bortföra eller skada döda träd eller träddeklar

Enligt 7 kap. 30 § miljöbalken gäller ordningsföreskrifterna omedelbart efter att de har trätt i kraft även om de överklagas.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft den 14 oktober 2009.

Ovanstående föreskrifter skall inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel.

Fastställande av skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., fastställer Länsstyrelsen den till beslutet fogade skötselplanen för naturreservatet (bilaga 3).

Uppgifter om naturreservatet

Namn: Rankemossen
Län: Örebro län
Kommun: Laxå
Församling: Finnerödja

BESLUT

2009-09-14 Dnr: 5112-08958-2009

Fastigheter: Del av fastigheterna Laxåskogen 1:116 under fastighetsbildning
Lägesbeskrivning: 7 km NV Laxå
Naturgeografisk region: Skogslandskapet i Tiveden – Tylöskogen - Kolmården
Kulturgeografisk region: Mellansvenska skogsbygderna
Ekonomiskt kartblad: 9E 9f, 094 95
Topografiskt kartblad: 9E NO Askersund, 0944
Areal: Totalt 286,2 ha varav produktiv skogsmark 103,9 ha
Markägare: Naturvårdsverket
Objektsnummer: RegDOS 2014397
Förvaltare: Länsstyrelsen
Natura 2000: Objekt SE0240007 Rankemossen. Aktuella habitat är dystrofa sjöar och småvatten (3160), högmossar (7110) och öppna, svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140).

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Delar av Rankemossen skogspartier uppmärksammades redan i förarbetena till Naturvårdsverkets nationella urskogsinventering år 1980. Myrarnas värden lyftes fram i Länsstyrelsens inventering av skyddsvärda myrar i länet vilken publicerades år 1978, Våtmarkernas ornitologiska värden redovisades i Länsstyrelsens inventering år 1981. Myrarnas samlade naturskyddsvärden redovisades sedan i Länsstyrelsens våtmarksinventering år 1998 där objektet fick högsta klass. I samband med att den nationella myrskyddsplanen reviderades år 2007 lyftes objektet in i denna plan. Myrskyddsplanens objekt skall enligt delmål i miljö kvalitetsmålet Myllrande våtmarker skyddas som naturreservat senast 2015. Genom Naturvårdsverkets köp av marken från Sveaskog år 2008 har markåtkomsten för en reservatsbildning avklarats.

Genom beslut av Regeringen 1998-12-22 har området inkluderats i EU-s Natura 2000 nätverk av skyddade områden.

Samråd med kommunen har skett.

Länsstyrelsen bedömer att den föreslagna ordningsföreskriften enligt 7 kap 30 § MB innebär så begränsad kostnadsmässig och andra konsekvenser för allmänheten att det saknas skäl för en konsekvensutredning enligt 4 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Ärendet har remissbehandlats.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

Rankemossen är en stor, helt oexploaterad mosse med rikt fågelliv.

Rankemossen ingår i Våtmarksinventeringen som klass 1 och är medtaget i den nationella myrskyddsplanen. De skogklädda omgivningarna har delvis naturskogskaraktär. Området har av Regeringen beslutats ingå i EU-s Natura 2000 nätverk. Såväl det faktum att området prioriterats i myrskyddsplanen som att det ingår i Natura 2000-nätverket, motiverar att området ges skydd i form av naturreservat.

Området har således sådana värden att de motiverar ett starkt och långsiktigt skydd. Utan detta skydd kan inte överlevnaden av ovan angivna biologiska mångfald garanteras. Området är vidare för litet för att komma ifråga som nationalpark varför skydd som naturreservat föreslås.

Förutsättningarna att bevara områdets biologiska mångfald liksom livsmiljöer finns om de bevarandemål uppfylls som framgår av bifogad skötselplan.

Beslutet strider inte mot kommunal översiktsplan eller detaljplan och är därmed förenligt med 7 kap 8§ miljöbalken.

Beslutet bidrar till miljökvalitetsmålen levande skogar, myllrande våtmarker, levande sjöar och vattendrag och ett rikt djur och växtliv samt är i linje med gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd.

Det är vidare i linje med Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap miljöbalken.

Vid en avvägning, enligt 7 kap 25 § miljöbalken, mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att den inskränkning i enskild rätt att använda mark och vatten som beslutet om naturreservat innebär inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

Detta beslut kan överklagas. (Se bilaga.)

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Rose-Marie Frebran

Länsstyrelsen
Örebro län

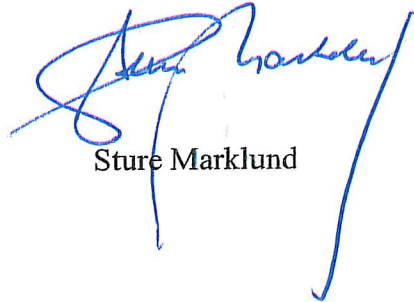
BESLUT

2009-09-14 Dnr: 5112-08958-2009

I den slutliga handläggningen av ärendet deltog enhetschefen Magnus Eklund, länsjuristen Johan Strandberg samt föredraganden, avdelningsdirektören Sture Marklund.

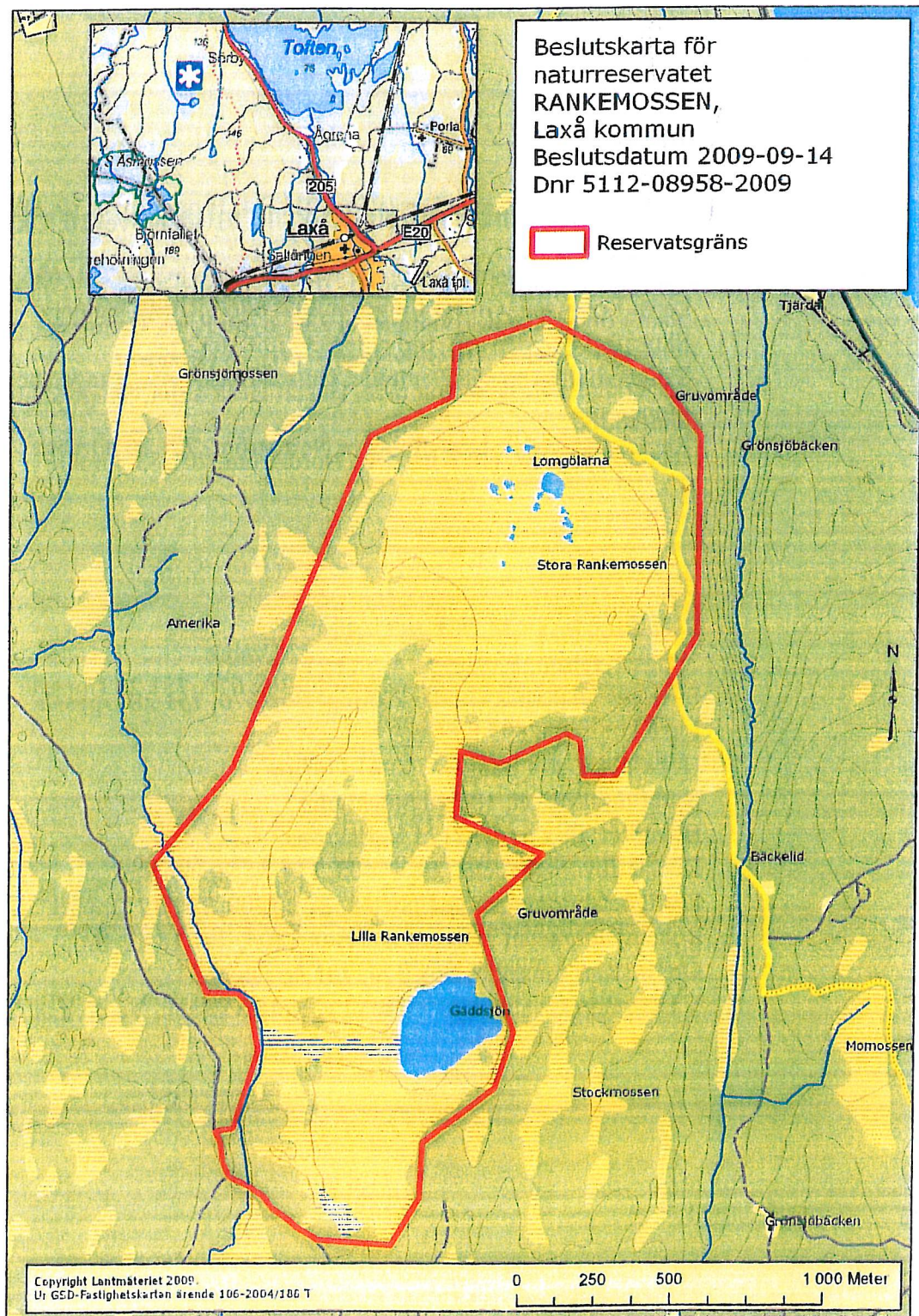
Rose-Marie Frebran

Sture Marklund

BESLUT

2009-09-14 Dnr: 5112-08958-2009

BESLUT

2009-09-14 Dnr: 5112-08958-2009

Bilaga 1.**Sändlista:**

Niels Söe, jaktområde Hasselfors 011-14, Hvidebrovej 10, DK8550
Ryomgård
Sten-Ove Pettersson, Jaktområde 01-31, Kvarnvägen 11, 695 60 Hasselfors
Laust Lorenzen, Gl. Hvidingevej 232, 6760 Ribe, Danmark
Ekosafari Sweden AB, Sidvallsg. 3, 702 16 Örebro
Skagershults älgskötselområde, Gustaf Beck-Friis, Skagersholm, 695 93
Finnerödja
Regionförbundet, att: Kjell-Ove Nordström, 701 83 Örebro

Sveaskog, Box 404, 701 48 Örebro
Skogsstyrelsen, Elementv. 4, 702 27 Örebro
Sveriges geologiska undersökning, Box 670, 751 28 Uppsala
Laxå kommun, 695 80 Laxå
Hopajola, Östra Bang 3, 703 61 Örebro
Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Boverket, Box 534, 37123 Karlskrona
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm
Fastighetsbildningsmyndigheten, Box 1200, 701 12 Örebro
Polismyndigheten i Örebro län, Box 1804, 701 18 Örebro
Örebro läns museum, Box 314, 701 46 Örebro
Västernärkes Naturskyddsförening, Rolf Ivarsson, Vekhyttan, 712 93 Fjugesta

Bilaga 2.**HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT**

Om Ni vill överklaga detta beslut skall Ni skriva till Länsstyrelsen. Tala om i brevet vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange beslutets diarienummer. Tala också om vilken ändring i beslutet Ni vill ha.

Länsstyrelsen måste ha fått överklagandet inom tre veckor från den dag beslutet kungjordes i dagspressen, annars kan överklagandet inte prövas.

Om Länsstyrelsen inte själv ändrar beslutet på det sätt Ni begärt sänder Länsstyrelsen överklagandet vidare till regeringen (miljödepartementet).

Om Ni vill ha ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till Länsstyrelsen, tel 019-19 30 00.

Bilaga 3. Skötselplan för naturreservatet Rankemossen

BESKRIVNING

1. Syftet med reservatet

- Att bevara biologisk mångfald knuten till brandpåverkad taigaskog. De artgrupper som särskilt avses är mossor, lavar, ved- och marklevande svampar, vedlevande insekter samt fåglar.
- Att genom riktade åtgärder t ex naturvårdsbränning återställa miljöer och en dynamik som kännetecknat taigamiljön i naturstadiet
- Att bevara biologisk mångfald knuten till myrar och sjöar. Natura 2000 habitaterna högmossar (7110), dystrofa sjöar och småvatten (3160) samt öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn skall bevaras i gynnsam bevarandestatus.
- Att tillgodose behovet av attraktiva områden för friluftslivet. Friluftslivet skall dock styras så att det ej kommer i konflikt med de tre först angivna syftena.

2. Beskrivning av bevarandevärdena

2.1 Administrativa data

Objektnamn	Rankemossen
Objektnummer	RegDOS 2014397
Skyddsform	Naturreservat
Län	Örebro

Kommun	Laxå
Markslag och naturtyper (ha):	
Produktiv skogsmark	Produktiv skogsmark 140 ha
Myrar	145
Barrsumpskog	52
Prioriterade bevarandevärden:	Skogs-myrmosaik, högmossar, dystrofa sjöar och småvatten samt öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn

2.2 Historisk och nuvarande mark- och vattenanvändning

Områdets skogar har i huvudsak nyttjats för skogsbruksändamål.

2.3 Områdets bevarandevärden

2.3.1 Biologiska bevarandevärden

De av människan ytterst extensivt påverkade våtmarkerna med en mångfald av våtmarkshabitat och ett rikt fågelliv. Vidare förekomst av naturskogsartad barrskog.

2.3.2 Värden för friluftslivet

Området genomkorsas av Bergslagsleden och har i övrigt en utpräglad vildmarkskaraktär.

3. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i 2 skötselområden:

1. Naturmarken
2. Anordningar för besökare

Skötselområde 1: Naturmarken

Beskrivning

Rankemossen är en stor, välutbildad mosse omgiven av barrskog. Mossen kännetecknas i norr av svagt sluttande topografi med strängar och ristuvor. Hela mossen är glest tallbevuxen. På mosseplanet dominerar fastmattor med bl a tuvull, flaggvitmossa och rubinvitmossa. Längst i norr finns en samling

BESLUT

2009-09-14 Dnr: 5112-08958-2009

distinkt avgränsade gölar vars kantzoner är uppbyggda av ristuvor. Nordväst om sen största fastmarksholmen ligger ett fattigkärr med fastmattegolv. Flaskstarren uppträder sporadiskt bland tuvull och sotvitmossa. Något längre söderut finns ett bestånd av klockljung som har en västlig utfbredning i landet. Mossen i gränsen mellan Stora och Lilla Rankemossen är något plåtåformig. Här dominerar så gott som uteslutande ristuvor och hela mossen är mer eller mindre tallklädd. I mitten finns ett smalt drag som sträcker sig i en sydvästlig-nordöstlig riktning. Dragets golv utgörs av en fastmatta med dominans av tuvull och sotvitmossa. Lilla Rankemossen är en svagt välvd mosse där så gott som hela mosseytan täcks av ristuvor och tall. I öster gränsar mossen till en liten tjärn, Gäddtjärn. Från sjön och västerut över mossen löper ett drag uppbyggt av mjukmattor. Flaskstarr och rufsvitmossa dominerar, bland övriga arter kan den nordliga vitstarren nämnas. I objektets nordöstra del finns ett litet hållmarksområde med senvuxen barrskog. I denna del har signalarter som dropptaggsvamp, långflikmossa, kantmossa och vitmosslav påträffats. I våtmarkerna ses bl a smålom, ljungpipare, enkelbeckasin, tofsvipa och storspov. Två orrspel försiggår här om vårarna och i kantskogarna ses ofta tjäder och hackspettar.

Bevarandemål

- Våtmarkerna i området skall ha naturlig hydrologi
- Arealen av Naturhabitaten högmossar (7110), dystrofa sjöar och småvatten (3160) samt öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn skall vara minst 7, 7 och 180 ha respektive
- Populationerna av tuvull och klockljung skall vara stabila och livskraftiga i området
- Populationerna av tjäder, orre och ljungpipare skall vara stabila och livskraftiga
- Mängden död ved på den produktiva skogsmarken är minst 20 m³sk/hektar

Skötselåtgärder

- Ev naturvårdsbränning i enlighet med kommande regional plan

Skötselområde 2: Anordningar för besökare**Bevarandemål**

- En väl underhållen P-plats skall finnas på plats angiven i fastställd skötselplan. Nivåläggning 1.
- Informationstavlor skall finnas på två ställen markerade på skötselplanekartan.

Skötselåtgärder

- Uppsättande av nya skyltställ och informationsskyltar.
- Årlig tillsyn och underhåll av anordningar.
- Årlig tillsyn och underhåll av vandringsled

4. Jakt och fiske

Jakt och fiske får bedrivas med beaktande av vad som beslutats i naturreservatets föreskrifter.

5. Referenser

Backéus I m fl. 1978: Skyddsvärda myrar i Örebro län.

Länsstyrelsen i Örebro län, 1998: Våtmarker i Örebro län. Södra delen
Publikation 1998:8.

Naturvårdsverket, 2007: Myrskyddsplan för Sverige. Rapport 5668.

Sandgren, L. 1981: Fågelmyrar i Örebro län. Publikation 1982:1.
Länsstyrelsen i Örebro län.

6. Uppföljning**6.1 Uppföljning av skötselåtgärder**

Entreprenörer ansvarar för dokumentation av vilka åtgärder som genomförts och när de genomförts.

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av genomförda skötselåtgärder sker i slutet på varje år, de år då åtgärder har genomförts.

6.2 Uppföljning av bevarandemål

Ett program för uppföljning av reservatets bevarandemål skall utarbetas av Länsstyrelsen

BESLUT
2009-09-14 Dnr: 5112-08958-2009

7. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Finansiering	Prioritering
Uppsättande av informationsskyltar	Senast år 2010	Enl skötsel-planekarta	Reservatsanslag	1
Underhåll av anläggningar	Årligen	Enl ovan	Reservatsanslag	1
Underhåll av Bergslagsleden	Årligen	Enl ovan	Regionförbundet	
Naturvårdsbränning	I enlighet med kommande regional plan för naturvårds-bränningar	Enl kommande detaljplan-läggning	Reservatsanslag	1
Uppföljning av skötselåtgärder	Efter åtgärd	Hela reservatet	Reservatsanslag	1
Uppföljning av bevarandemål	I enlighet med vad som bestäms i kommande program	Hela reservatet	Reservatsanslag	1

BESLUT

2009-09-14 Dnr: 5112-08958-2009

